

Versie: 5 augustus 2020

N.V. Rotterdamsche Tramweg Maatschappij

© Allan Kleiweg

Tijd.art. Leemte in de wet

Wie in de geschiedenis van de RTM duikt, komt soms onverwachte pareltjes tegen. Zo ook de twee onderstaande berichten over de minimale bemanning van veerboten. De artikelen zijn van onbekende redacteuren, en zijn voor uw leesgemak hier integraal overgenomen uit het tijdschriften 'Eilanden-Nieuws' van woensdag 21 december 1949 en dagblad 'De Schiedammer', een kopblad van 'Het Rotterdamsch Parool' van donderdag 26 april 1951, inclusief volzinnen en enkele eventuele schrijf-, stijl-, tik- of zetfouten.

Een leemte in de wet ten opzichte van de R.T.M.

In een onzer vorige nummers maakten wij melding van het feit, dat de R.T.M. in de kort-geding procedure contra de Burgemeester van Middelharnis door de Rechtbank in het gelijk gesteld. Zoals men weet verbood de groeps-commandant der marechaussee onlangs bij mistig weer het varen van de veerboot Middelharnis-Hellevoetsluis omdat er te weinig personeel aan boord was. Er werd ijlings een man van het sleepschip gecharterd, zodat de dienst toch nog kon doorgaan. De R.T.M. nam deze inmenging niet en bracht het geval onmiddellijk voor de rechter, die uiteindelijk de R.T.M. in het gelijk stelde.

Over deze uitspraak is waarschijnlijk het laatste woord nog niet gesproken. De Rijksadvocaat en de Inspecteur-generaal van de Scheepvaart staan op het standpunt, dat de wet van 1880 op deze veerdiensten van toepassing is, terwijl de R.T.M. beweert onder de verenwet te vallen. Nu zegt deze verenwet voor de R.T.M. al heel weinig, of liever gezegd, heel veel, want er staat in, dat ze niet op de R.T.M. van toepassing is ! De President van de rechtbank is van mening, dat nòch het verenreglement, nòch de wet van 1880 van toepassing is op de R.T.M.

Er is dus een leemte in de wet, want deze uitspraak sluit in, dat dit bedrijf praktisch buiten contrôle staat. Er mag dan enige controle in de concessie zijn vervat, daarin is echter geen opsporingsbevoegdheid neergelegd. Nu is er nog een bij Kon. Besluit in 1909 goedgekeurd Politierglement op de havens van Middelharnis en Numansdorp, gebaseerd op de Waterstaatsregeling. Dit reglement bevat bepalingen omtrent het onderhoud van de Rijkshaven, de benoeming van een Rijkshavenmeester enz. Volgens de President van de Rechtbank is alleen de Rijkshavenmeester – in dit geval de heer van Mierloo – bevoegd in te grijpen. Hierbij wordt echter uit het oog verloren, dat het gevaar voor de veerboten niet in, maar buiten de havens ligt. De havenmeester heeft toe te zien op de belangen van de haven en wanneer er door de boten van de R.T.M. in de havens niets bijzonders gebeurt, kan hij

verder de maatschappij niets in de weg leggen. Practisch is het dus zo, dat er niemand bij de R.T.M. kan ingrijpen, wàt er ook gebeurt. Alles wat op het water vaart, tot een eenvoudig visserscheepje toe heeft zich te houden aan de bepalingen van de Scheepvaartinspectie, maar de R.T.M. is boven dit alles uitgegroeid. Er bestaat dus een juridisch vacuum, een luchtledigheid en zal het nodig zijn om de wette veranderen, wil men de R.T.M. veerboden onder contrôle krijgen, omdat, zoals gezegd de concessie een civiele overeenkomst is, zonder strafrechtelijke kant.

Dan rijst nog de vraag of de politie bevoegd is – afgezien van de wettelijke bepalingen – in gevallen als deze, waar in hij levensgevaar voor de reizigers ziet, in te grijpen. De Landsadvocaat heeft het zó gesteld, dat de politie naast haar wettelijke taak ook een formele taak heeft. Neem als voorbeeld daarvan bv. het optreden van de politie bij brand, het scheiden van vechtende mensen e.d. In zulke gevallen doet de politie dingen, die tot haar algemene taak behoren. In het onderhavige geval is dit ook hier gebeurd. De groepscommandant zag gevaar en greep in, zonder zelfs de Burgemeester te raadplegen. Nu kan men deze zaak van twee kanten bezien. Men kan zeggen: de politie heeft een onwettige daad begaan, wat natuurlijk formeel heel juist is, maar aan de andere zijde kan men hem prijzen dat hij zoveel verantwoordelijkheidsgevoel heeft om maatregelen te nemen wanneer er voor een bepaalde groep mensen gevaar voor lijf of goed te duchten is.

De president is in dit geval van mening, dat de politie zich uitsluitend te houden heeft aan haar politionele taak. Zou deze stelling ook bij eventueel hoger beroep worden gehandhaafd, dan zou door de uitspraak van de Hoge Raad de politionele taak sterk worden beknot. Want Wat voor het ene geval een maatstaf is, moet het ook voor het andere zijn. De algemene taak die de politie heeft wordt door deze uitspraak miskend.

Dat de Burgemeester aansprakelijk zou zijn voor de eis van de Groeps-commandant, om méér personeel op de schepen te hebben dan door de Inspecteur v.d. Raad van Scheepvaart geveerd was, wordt als een fout in het vonnis aangemerkt. Door de groeps-commandant is geen zwaarder eis gesteld dan door de Inspecteur. De R.T.M. ontkent echter dat iemand van het dekpersoneel conducteursdiensten verrichtte. Dat weten de reizigers wel beter ! En het is zo, dat wanneer iemand van het dekpersoneel conducteurs werk doet, deze niet meer kan worden meegeteld. In zijn plaats moet er dan in feite een ander aanwezig zijn. Wij kunnen niet begrijpen, hoe de R.T.M. doodleuk kan zeggen, dat er nimmer een matroos conducteur was !

Vreemd doet het aan, dat de President van de Rechtbank concludeert, dat de Burgemeester had moeten weten, dat de wet van 1880 en de verenwet niet op de R.T.M. van toepassing zijn !

Het zal ons benieuwen of er over dit geval nog in hoger beroep gegaan zal worden. Misschien dat de resultaten daarvan zeer pover zouden zijn, omdat de wettelijke bepalingen de veerdiensten nu eenmaal niet raken.

Toch zou het wenselijk zijn, dat er op de veerdiensten contrôle mogelijk wordt, vooral waar het hier een vervoersgelegenheid betreft, waarvan duizenden passagiers zich jaar in jaar uit in vertrouwen overgeven. Om uit bezuinigingsoogpunt bv. personeel der boten tot het ontoelaatbare in te krimpen, gaat met het oog op de openbare veiligheid toch niet aan. Als er te avond of te morgen iets gebeurt met deze diensten, waaraan een te geringe personeelsbezetting schuld heeft, is het te laat. De put moet gedempt alvorens hier het kalf verdrinkt.

Intussen heeft, naar wij vernemen dit geval de aandacht van talrijke autoriteiten getrokken en zal het bij de samenstelling van de nieuwe wet op de binnenscheepvaart zeker een punt van bespreking uitmaken ook inzake de R.T.M. veerdiensten de nodige bepalingen in te lassen.

- / -

RTM krijgt ongelijk

Twistpunt met burgemeester over bemanning veerboot

Bij arrest van het Gerechtshof te 's-Gravenhage is vernietigd het vonnis van de president van de Arrondissementsrechtbank te Rotterdam, waarbij in een geding tussen de Rotterdamse Tramweg Mij en de burgemeester van Middelharnis c.q. de Staat der Nederlanden de burgemeester van Middelharnis in het ongelijk werd gesteld.

De burgemeester van Middelharnis had ingegrepen, omdat er zijns inziens en volgens de zienswijze van de Scheepvaartinspectie te weinig personeel aan boord was op de veerboten der RTM, varende op de dienst Middelharnis – Hellevoetsluis.

Het tekort aan personeel aan boord (kapitein en 2 resp. 3 man dekpersoneel) werd een gevaar geacht voor de veiligheid van de passagiers vooral bij mistig weer.

De RTM was het met dat ingrijpen (November 1950) niet eens en vroeg in kort geding een uitspraak tegen de burgemeester van Middelharnis. Bij vonnis van 30 November 1950, werd de RTM daarna in het gelijk gesteld de burgemeester van Middelharnis in het ongelijk.

Het Gerechtshof heeft nu dit vonnis vernietigd, overwegende dat het waarschuwen van de Scheepvaartinspectie geen ingrijpen kan worden genoemd en de burgemeester dan ook ten onrechte was gedagvaard. De RTM werd veroordeeld tot betaling van de kosten groot f 395,-.

Het artikel gaat hieronder verder ...

ss Grevelingen (A) in winterse omstandigheden, 1948 .

ss Minister C. Lelij te Zijpe.

Bronnen:

- Bron artikel: ZB, Krantenbank Zeeland, 'Eilanden-Nieuws' van 21 december 1949, bladzijde 1 . Auteur onbekend. Link naar originele publicatie: <https://krantenbankzeeland.nl/issue/eni/1949-12-21/edition/null/page/1> .
- Bron artikel: Gemeentearchief Schiedam / Krantenkijker / dagblad dagblad 'De Schiedammer', een kopblad van 'Het Rotterdamsch Parool' van 26 april 1951, bladzijde 5 . Auteur onbekend. Link naar originele publicatie: <https://schiedam.courant.nu/issue/SP/1951-04-26/edition/0/page/5>
- Afbeelding 64r.1: ss Grevelingen (A) - Fotograaf onbekend. Bron: <https://www.zalig-zeeland.com/zeeuwse-almanac/10-februari-afscheid-jhr-guus-de-casembroot> .
- Afbeelding 64r.2: ss Min. C. Lelij zwart - Fotograaf: H.J. van Zuijlen. Coll. Hans Oerlemans.